

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики
27 квітня 2023 року

Веде засідання голова Комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, організаційне в мене питання. Гаразд, організаційне питання скажу потім тоді. Гаразд, ми маємо кворум, ми маємо достатню кількість згод для проведення комітету в режимі відеоконференції. Пан Володимир Кабаченко... Володимире, ви на зв'язку?

КАБАЧЕНКО В.В. На місці. Вітаю, колеги, на місці.

ГОЛОВУЮЧА. Прекрасно. Ми маємо Володимира, нашого секретаря і можемо починати засідання комітету.

Колеги, проект порядку денного наданий. Ми з вами запланували сьогодні для себе розглянути законопроекти в порядку антикорупційної експертизи, і в нас також є питання в "Різному" – звернення, запропоноване нашим колегою Олександром Ткаченком.

Відповідно у мене пропозиція, колеги, це наша стала з вами традиція, почати із звернення, далі розглянути законопроекти, які в проекті порядку денному наразі позначені з проектом рішення такі, що містять корупційні ризики, і далі рухатись по решті законопроектів.

Чи будуть, колеги, заперечення чи пропозиції до такого порядку денного? Нема. Тоді прошу такий порядок денний затвердити одразу в цілому.

Радіна – за.

Юрчишин.

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧА. Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

Жмеренецький.

Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Одарченко.

ОДАРЧЕНКО А.М. За.

ГОЛОВУЮЧА. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧА. Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ананченко.

Гаразд, колеги, ми маємо рішення, маємо порядок денний. Відповідно, як і домовилися, спочатку звернення. Тоді, пане Олександр, вам слово.

ТКАЧЕНКО О.М. Дякую.

Колеги, не буду забирати ваш час. В принципі, я проект рішення і звернення скидав в чат для ознайомлення. В двох словах. Є у нас квотування на вивіз зерна – це в рамках угоди зернової. І є таке поняття як квотування, квотування це надає Адміністрація морських портів України. І з огляду на звернення є факти, які говорять про те, що йде несправедливе, скажемо так, квотування, тобто комусь більше дають, комусь менше. І таким чином штучно адміністрація морських портів України надає комусь переваги в рамках цієї угоди. Тому є пропозиція направити від комітету звернення, це до Міністерства інфраструктури. Тому що АМКУ знаходиться під порядкуванням, щоб вони перевірили ці факти щодо надання переваги у квотуванні, і також звернутися до Національного антикорупційного бюро для того, щоб перевірили всі ці факти, в принципі все.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, пане Олександрє.

Колеги, чи хтось ще хоче висловитися з цього приводу?

_____. Можна запитання?

ГОЛОВУЮЧА. Да, звичайно.

_____. Панє Олександрє, тобто йдеться про квотування для сільгоспвиробників, тобто для тих, хто вирощує зерно чи для кораблів?

ТКАЧЕНКО О.М. Ні, для кораблів. Це саме квотування, Адміністрація морських портів, вона ж немає ніякого відношення до вирощування, це інші органи. А саме Адміністрація морських портів, вона дає квоту на вивіз цього зерна з території України в рамках цієї зернової угоди ...*(нерозбірливо)*, – це та, яка була у Стамбулі підписана, яка продовжується. Там є квотування і кожна фірма, яка хоче вивезти це зерно, вона повинна отримувати ці квоти в АМПУ. І є такі факти, які говорять про те, що певним перевізникам надається більше квотування, тобто штучно їм перевага надається і вони відповідно вивозять більше цього зерна, і із-за цього страждають інші перевізники.

_____. Добре, цікаво розібратися.

_____. В мене питання, якщо можна, теж. Скажіть, будь ласка, а от Адміністрація морських портів, я чув, пам'ятаєте, Олександр, ви піднімали питання щодо тоді паспортизації моряків. І саме я знаю, що Адміністрація морських портів саме так іменно поборолла цю проблему. Так чи ні, якщо ви знаєте? Це була така дуже потужна скандальна історія...

ТКАЧЕНКО О.М. Яку проблему вони подолали?

_____. Коли, памніте, ми їздили в Одесу і говорили... сейчас же немає...

_____. Так. А до чого тут Адміністрація морських портів? Ми ж приймали закон.

_____. Ні, це морська адміністрація.

_____. Ні, приймали закон, но я просто знаю, що там дуже було багато скандалів з цього приводу і безпосередньо приймали і Міністерство інфраструктури, і Адміністрація портів. Я просто до чого говорю? Це і я... ви як би говорите, там змінилося керівництво. Я їх не знаю, але з приводу того,

що ця проблема вирішена, та, що ми з вами почали рішати, мені дуже цікаво, невже ця Адміністрація зараз робить такі речі, які як би в ручному режимі розподіляють ці квоти? Тобто така єсть, да, інформація у вас?

ТКАЧЕНКО О.М. Ну да, ми ж тому і звертаємося, щоб перевірити ці факти. Може, це неправда, а може й правда, ми ж для цього й звертаємося.

_____. Дуже цікаво, тому що я просто читав багато про проблем моряків цих. І давайте-давайте, я підтримую стовідсотково, давайте звернемось.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд, колеги. Я чую з того, що я чую з виступів членів комітету, що щодо звернення заперечень немає. Правильно?

Тоді, колеги, давайте шляхом голосування визначимося щодо, власне, надсилання звернення, запропонованого паном Олександром. Його проект був членам комітету надісланий.

Отже, колеги, Радіна – за.

Юрчишин. Ярослав.

Мошенець.

ЮРЧИШИН Я.Р. За, Юрчишин – за.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Мошенець – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В. Кабаченко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Одарченко. Одарченко.

_____. ... загличив трохи, почекайте, будь ласка.

ОДАРЧЕНКО А.М. За.

ГОЛОВУЮЧА. Жмеренецький.

ЖМЕРЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧА. Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ананченко.

АНАНЧЕНКО М.О. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги. Рішення маємо, да?

ТКАЧЕНКО О.М. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Можемо рухатися далі по порядку денному. Законопроект, щодо якого запропоновано проект висновку: визнати таким, що

не відповідає вимогам антикорупційного законодавства – проект Закону України про застосування допоміжних репродуктивних технологій та заміне материнство (реєстраційний номер 6475 з позначкою "д"). Я так розумію, вже комітетський доопрацьований законопроект.

Власне, колеги, до цього законопроекту секретаріат комітету в процесі аналізу висловлює наступне зауваження. Є колізія і є правова невизначеність в цьому законопроекті, яка полягає в наступному. Мінсоцполітики має... Точніше так, законопроект пропонує всім іноземцям, які хочуть скористатися в Україні послугою замінного материнства, тобто сурогатного материнства, фактично стати на облік в органах державної влади і для цього потрібно до Мінсоцполітики подати певний перелік документів, які Мінсоцполітики перевіряє, але отут починається, власне, питання до юридичної техніки законопроекту.

Мінсоцполітики зокрема має оцінити наявність у жінки медичних протипоказань до виношування та/або народження дитини, або виношування та/або народження дитини фізіологічно неможливе (безпліддя), або пов'язане з ризиком для життя та здоров'я такої пацієнтки та/або дитини. І тут незрозуміло, Мінсоцполітики має оцінити наявність довідки від лікаря, яка говорить про ці обставини, чи Мінсоцполітики має проаналізувати довідку від лікаря і, власне, має самостійно встановити наявність таких обставин? Тут виникає, власне, питання і дискреції Мінсоцполітики, і, чесно кажучи, не зовсім властивих функцій Мінсоцполітики, бо все-таки це питання медичне, а не соціальне.

І, колеги, не можу не додати, що я принаймні бачу правову невизначеність, власне, в самій конструкції норми, тому що суто з медичної точки зору поняття "народження дитини фізіологічно неможливе" і поняття "безпліддя" – це різні поняття, різні і охоплюють вони різні стани, але в законопроекті написано фактично як синоніми, хоча синонімами вони не є і, да, це дає можливість множинного тлумачення, і відповідно дає можливість певної дискреції Мінсоцполітики для ухвалення рішення, чи має право та чи інша пара скористатися в Україні послугами із замінного материнства, чи такого права немає. Таке є питання, колеги, до законопроекту. Я зі свого боку, все-таки вважаю, що тут йдеться про корупційний ризик.

Що ви скажете? Колеги!

_____ . Ми підтримуємо. Повністю згодні.

АНАНЧЕНКО М.О. Анастасія, а можна, вибачте, Ананченко, два слова не по темі. Я на лікарняному офіційно. Тому можливо не можу приймати участь в голосуванні. Там, якщо є хтось із секретаріату, нехай роз'яснить, чи просто з дорадчим голосом я чи можу приймати участь в голосуванні.

ГОЛОВУЮЧА. Ви маєте право приймати участь, брати участь в засіданні комітету і голосувати незалежно від того, чи на лікарняному ви чи ні.

АНАНЧЕНКО М.О. Зрозуміло. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, Михайло.

СЮМАР В.П. Настя, ну, тут, мені здається, досить однозначна позиція. Якщо орган, який не відповідає безпосередньо за сферу оцінки може жінка там народити, не може жінка народити, отримає право такі оцінки надавати, то звичайно, це може спричинити корупційні ризики, оскільки люди будуть хотіти вирішити цю проблему, і зрозуміло, яким чином. Мені здається, тут просто немає дискусії. Треба просто голосувати.

ГОЛОВУЮЧА. Я згодна, пані Вікторія. Значить, та норма, вона зазвичай викликає множинні тлумачення. Множинні тлумачення вони, давайте казати чесно, часом бувають не безкоштовні. А це фактично корупційна дірка і можливість вимагати хабарі за те, щоб прочитати вигідним в тій чи іншій ситуації чином.

Анатолій Петрович, ви щось хотіли сказати? Анатолій Петрович, у вас мікрофон вимкнений.

БУРМІЧ А.П. Всім добрий день. Я погоджуюсь з вами.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.

Тоді прошу по цьому проекту рішення визначитися шляхом голосування.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Анастасія, вибач, будь ласка. А ми авторів не будемо заслуховувати? Я просто через те, що сиджу поряд з Вікторією Вагнер однією із авторів цього законопроекту, я трошки про нього більше чула. Можливо варто її послухати.

ГОЛОВУЮЧА. Якщо готова включитися пані Вікторія. Ми надсилали запрошення, секретаріат надсилав запрошення авторам законопроектів по тим законопроектам, де є пропозиція визнати такими, що містять корупційні ризики. Якщо пані Вікторія готова включитися, то, звичайно.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Я просто бачила її в порядку денному. Я просто, наскільки мені відомо, не хочеться бути таким дисконунікатором, але там насправді мета дуже важлива, оскільки величезна кількість людей, мається на увазі тих, які приймають участь в бойових діях, можливо, потенційно захотіли би скористатися таким правом в майбутньому, я маю на увазі щодо репродуктивних технологій. І тому, можливо, варто було би зупинитися і послухати уважніше авторів, але це лише як пропозиція.

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, колеги, я згодна з тим, що сфера, безумовно, потребує регулювання. Справді багато, скажімо, проблем, пов'язаних із використанням репродуктивних технологій, пов'язані в тому числі з тим, що вони практично не врегульовані, тобто певна є така "сіра" зона. Чи це треба врегулювати законом? Безумовно, треба. Якщо є бажання, колеги, ми можемо зафіксувати насправді в рішенні комітету, що ми підтримуємо необхідність регулювання цієї сфери. Разом з тим у мене принаймні зауваження і в нашого з вами секретаріату до конкретної норми, а саме до порядку фактично включення осіб в реєстр, я не переконана, чи це саме реєстр, фактично порядку підтвердження права іноземців скористатися в Україні послугою замінного

материнства. Тут виключно про оцей один компонент – іноземці і замінне материнство. Що скажете, пані Олена?

МОШЕНЕЦЬ О.В. Я зрозуміла, я про важливість закону загалом, просто ми уже відкладали, якщо б ми приймали, точніше, чи потенційно могли прийняти рішення про наявність корупційних ризиків, відкладали таке рішення, якщо у авторів є бажання висловитись, пояснити. Але я розуміла, що авторів немає, тому... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, якщо пані Вікторія поруч із вами, то...

МОШЕНЕЦЬ О.В. Ні-ні, вона не поруч зі мною. Вона не поруч.

ГОЛОВУЮЧА. Ми завжди запрошуємо авторів, коли прямо в порядку денному є пропозиція щодо корупційних ризиків.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Можливо, це законодавча техніка якась недосконала, не так прописали, буквально там пропустили слово, але ми ж то вказуємо цю історію, що її треба просто виправити, тому що якщо мова йде про іноземців, ви розумієте, що якщо тільки десь хтось змушений буде заплатити якісь гроші, це вже і репутація країни, і все тому подібне. Ну, це серйозна тема. То треба, щоб не було двозначних трактувань.

_____. Абсолютно погоджуюсь. Згадаю такі скандали, пам'ятаєте, під час COVID, здається, коли...

ГОЛОВУЮЧА. На початку карантину, да.

_____. Да. Не могли вивести своїх дітей і виявилось, що в нас цілі ферми, я вибачаюсь, якщо я так скажу, тобто з народження дітей, українців для іноземців. Добре. Давайте тоді ухвалювати рішення. Погоджуюсь з тим, що є...

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд, колеги. Я пропоную тоді визначитися шляхом голосування по цьому законопроекту, і ще раз реєстраційний номер 6475-д, пропозиція визнати таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства в конкретній нормі, яку, власне, озвучила і яку ми обговорили. Прошу тоді, колеги, визначатися.

Радіна – за.

Юрчишин.

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧА. Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Одарченко.

Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧА. Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ананченко. Михайле?

АНАНЧЕНКО М.О. Ананченко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, наступний законопроект, реєстраційний номер 8149, проект Закону України про об'єднання сільськогосподарських товаровиробників. Знову ж таки пропозиція, точніше, проект рішення, підготовлений секретаріатом комітету, визнати законопроект таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства у зв'язку з наступним: законопроект передбачає можливість делегування репрезентативним об'єднанням відповідних сільськогосподарських виробників окремих повноважень центральних органів виконавчої влади. Однак вважає секретаріат, що така пропозиція не узгоджується з Конституцією України, положення якої передбачають можливість делегування повноважень органів влади лише в контексті їх взаємодії з органами місцевого самоврядування.

Давайте, колеги, порадимось щодо цього законопроекту. Я не можу сказати, що я погоджуюся, що є корупційний ризик у тому, що делегуватися можуть функції, окремі повноваження центральних органів виконавчої влади недержавним організаціям. Це нормальна насправді світова практика існування так званих саморегульованих організацій. Тут найпростіший, мені здається, найзрозуміліший приклад, це просто не завжди хороший приклад на практиці в Україні, але тим не менше Асоціація адвокатів, яка здійснює професійне регулювання у відповідній сфері і встановлює і професійні стандарти, і професійні іспити, і так далі. Тому тут, власне, я проблеми не бачу. У чому я бачу проблеми, так це у відсутності законопроектів, встановлених, належним чином зафіксованих заборон на вчинення антиконкурентних дій учасникам таких об'єднань, що потенційно може створювати колізію з антимонопольним законодавством. Такі в мене міркування щодо цього законопроекту.

Колеги, що скажете ви? Колеги!

_____. Анастасіє Олегівно, мені здається, що порівняння сільхозвиробників, які виробляють конкретну продукцію, і адвокатські об'єднання – це не зовсім воно коректне, на мій погляд.

ГОЛОВУЮЧА. Чому?

_____. Тому що там іде, можуть бути і замовлення держави, і те, що ви сказали стосовно антимонопольних дій. А адвокати вони не проізводять, не виробляють продукцію, це зовсім інше.

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні, дивіться, тут ми говоримо... Ще раз, ми говоримо про об'єднання сільськогосподарських виробників як непідприємницьке товариство, тобто як представницька організація. Це я не знаю, з чим би порівняти? Об'єднання виробників меблів. Об'єднання не виробляє меблі, воно представляє інтереси виробників, саме при цьому у виробничій діяльності не будучи задіяне.

_____. Ну, і для чого це?

ЮРЧИШИН Я.Р. Для представлення інтересів. Це є стандартна практика міжнародна. В принципі, всюди держава намагається не втручатися в регулювання стандартів там, де можна це не робити. Асоціація міст як приклад. При тому тут тільки послуги життя в місті найменш критичні ніж послуги агросфери. Але я повністю погоджуюся з тим, що навряд чи це можна говорити про корупційний ризик в контексті того, що говорив, власне, секретаріат. В принципі, якщо ми рухаємося в Європейський Союз, посилення самоврядних функцій саморегулюючих організацій і перебирання частково, власне, повноважень є нормальна практика. Але те зауваження, яке озвучувала Анастасія, цілком логічне і, власне, я б його підтримав більш в такому, власне, трактуванні.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто ваша пропозиція, Ярославе, зауваження чи є корупційний ризик?

ЮРЧИШИН Я.Р. Наскільки я розумію, ви представляли як зауваження.

ГОЛОВУЮЧА. Я, чесно кажучи, більше схилиюся поки до зауваження.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я теж.

ГОЛОВУЮЧА. І, колеги, я би тоді ще звернула увагу на наступне. Є законом встановлені вимоги до цього законопроекту... Перепрошую, колеги, я вже заговорююся. Встановлені законом вимоги до, власне, репрезентативності таких об'єднань сільськогосподарських виробників. Зокрема сказано, що для, власне, того, щоб претендувати на статус репрезентативного, об'єднання має в собі об'єднувати, перепрошую, не менше чотирьох виробників, які не є між собою пов'язаними особами і які сукупно займають від 10 до 25 відсотків фактично ринку, частку на ринку у відповідній території, на який вони хочуть отримати статус репрезентативного об'єднання, відповідь на питання чи такій критерій організацію задовольняє чи ні, має відповідний державний орган зробити. Проте я, чесно кажучи, не бачу в законі, яким чином цей державний орган має оцінити чи є особи між собою пов'язаними і чи вони справді 10-25 відсотків, не менше 10 і не більше 25 відсотків ринку на відповідній території займають.

Я би зробила також зауваження щодо того, що невизначений цей механізм. Хоча, можливо тут можна було би і про корупційні ризики говорити. Що скажете, колеги?

ЮРЧИШИН Я.Р. В даному випадку, власне, виглядає як корупційний ризик, якщо є дискреція там немає процедури визначення. Тобто держава тоді, там чи регулюючий орган на власний розсуд буде дивитися, хто з компаній, які так-от відповідають чи не відповідають певним критеріям.

Тому в даному випадку, да, тут є підстави говорити навіть про корупційний ризик конкретно у відсутності чіткої процедури визначення не пов'язаності.

ГОЛОВУЮЧА. От я зараз ще раз дивлюся законопроект, в принципі, тут є цей критерій, але немає відповіді на питання, як орган влади оцінює відповідно відповідність або не відповідність такому критерію.

Гаразд, колеги. Тоді пропозиція все-таки така, щоб законопроект визнати таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства через відсутність, власне, на рівні законопроекту порядку визначення, порядку точніше встановлення того, чи є пов'язаними чи не є пов'язаними учасники такого об'єднання і відсутність порядку визначення того, яку частину ринку займають відповідні суб'єкти у виробництві сільськогосподарської продукції. А також зробити, колеги, зауваження щодо відсутності норм, які забороняють антиконкурентні узгоджені дії, що можуть створювати відповідно колізію з антимонопольним законодавством. Така пропозиція, колеги.

Чи будуть тут додаткові пропозиції від членів комітету?

_____. Голосуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Тоді, колеги, пропоную визначитися шляхом голосування.

Радіна – за.

Юрчишин.

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧА. Мошенець.

Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Жмеренецький.

ЖМЕРЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧА. Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ананченко.

АНАНЧЕНКО М.О. За.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Мошенець теж – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.

Маємо рішення, да, пане Володимире?

КАБАЧЕНКО В.В. Так-так, маємо рішення.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Пане Володимире, ви попереджали, що можливо муситимете раніше відключитися і я вас щиро прошу, перед тим як відключатися, дати знати, щоб ми не не помітили, що лишилися без секретаря.

КАБАЧЕНКО В.В. Домовилися.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, дуже, пане Володимире.

КАБАЧЕНКО В.В. Звісно, домовилися. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, наступний законопроект (реєстраційний номер 9177) проект Закону про внесення змін до розділу Х "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо стимулювання надання благодійної допомоги на користь неприбуткових організацій.

Проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Колеги, без зауважень. Чи будуть по цьому законопроекті ще питання? Може якісь додаткові пропозиції? Тоді пропозиція визначитися по наявному проекту рішення.

Радіна – за.

Юрчишин.

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧА. Мошенець.

Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Мошенець – за. І Мошенець – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, Олено.

Бурміч.

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧА. Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ананченко.

АНАНЧЕНКО М.О. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.

Наступний законопроект (реєстраційний номер 6529) про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій).

Колеги, тут проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства із зауваженням.

Разом із цим, колеги, змушена сказати, як то кажуть, мене мучать сумніви з цього приводу. Я все-таки в законопроекті бачу корупційні ризики наступного характеру. Очевидно, що є доцільність в тому, щоб податкові, скажімо, наслідки, точніше, застосовувати податковий контроль посилений, в тому числі до підсанкційних осіб. Разом з тим законопроект фактично говорить про дискрецію податкової служби і можливість їх на власний розсуд визначати які саме, скажімо так, податкові наслідки застосовувати до тієї чи іншої особи після застосування до неї санкцій. Що маю на увазі? Відсутній, в принципі, в законопроекті вичерпний перелік того, які правові наслідки може податкова застосувати в разі накладання на особу санкцій... Якщо я не помиляюся, в законопроекті зафіксовано, що це може бути зокрема, але не виключно, податкова отримує право провести перевірки додаткові у разі потреби і фактично якихось чітких критеріїв і чітких, власне, не чіткого переліку того, що може податкова зробити, ні чіткого порядку ухвалення рішення, за яких обставин, що конкретно має відбуватися, цього всього немає, що, з моєї принаймні скромної точки зору, певні корупційні ризики все-таки створює. Що скажете з цього приводу, колеги? Фактично, мені здається, що така відсутність чіткого регулювання щодо того, що податкова може і не може зробити до особи, до якої застосовані санкції, це зокрема може створювати умови для вимагання неправомірної вигоди. От в цій конкретній частині запропонованим законопроектом регулювання в мене, як-то кажуть, сумніви і, мені здається, все-таки тут можуть бути корупційні ризики.

ФРІЗ І.В. Ви абсолютно праві, тут є дискреція повноважень, тому це потрібно вказувати як невідповідність антикорупційному законодавству. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ще якісь думки з цього приводу будуть?

_____ . Я підтримую і вас, і пані Ірину.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, тоді пропозиція така - законопроект визнати таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства через наявність фактично... через те, що законопроект надає дискреційні повноваження податковій самостійно ухвалювати рішення щодо того, коли, що, як, робити чи не робити з особами, до яких застосовані санкції.

Прощу тоді по цьому визначатися.

Радіна – за.

Юрчишин.

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧА. Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Кабаченко. Володимире!

КАБАЧЕНКО В.В. За. За.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧА. Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ананченко.

АНАНЧЕНКО М.О. За.

ГОЛОВУЮЧА. Я почула, Шинкаренко – за, чи мені здалося?

ШИНКАРЕНКО І.А. Да, да. За.

ГОЛОВУЮЧА. Да. Дякую, дуже, пане Іване.

Гаразд, колеги. По цьому ми маємо рішення.

Наступний законопроект в нас в порядку денному, реєстраційний номер 9014-1 – про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу.

КАБАЧЕНКО В.В. Пані Анастасіє, я перепрошую, я маю зараз відлучитися. Я вас попереджаю.

ГОЛОВУЮЧА. Я зрозуміла. Дякую дуже. Колеги, кого я можу попросити виконувати функції секретаря? Може, Олександра Ткаченка? Олександрє! Олександрє?

ТКАЧЕНКО О.М. Вибачаюся. За. Да, це голосування?

ГОЛОВУЮЧА. Олександрє, я перепрошую, я хотіла спитати чи я можу попросити вас виконувати функції секретаря засідання, бо...

_____. Він же погодився вже.

ТКАЧЕНКО О.М. Попросити можете.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже прошу.

ТКАЧЕНКО О.М. О'кей.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Я просто, коли кажуть "за", я одразу сприймаю так, що люди голосують. В мене також якась професійна деформація. Гаразд, колеги.

Тоді, Олександр, прошу виконувати функції секретаря. Ми зупинилися на законопроекті 9014 з позначкою "1", назву його я сказала. Проект висновку: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства без зауважень, колеги. Чи будуть тут додаткові пропозиції, питання, зауваження? Тоді прошу шляхом голосування визначитися.

Радіна – за.

Юрчишин.

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧА. Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧА. Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ананченко.

АНАНЧЕНКО М.О. Ананченко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.

Наступний законопроект, реєстраційний номер 8009, про внесення змін до статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" щодо розширення підстав звільнення з військової служби деяких категорій громадян в період воєнного стану. Проект висновку за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, колеги. Чи будуть по цьому законопроекті питання чи зауваження? Тоді прошу визначитися по наявному проекту рішення.

Радіна – за.

Юрчишин.

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧА. Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За. Жмеренецький – за.

ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧА. Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко. Іване?

Ананченко.

АНАНЧЕНКО М.О. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже. Маємо рішення, да, Олександрє?

ТКАЧЕНКО О.М. Так, так.

ГОЛОВУЮЧА. Да. Дякую дуже, колеги.

Наступний законопроект, реєстраційний номер 8185, проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню. Колеги, по цьому законопроекті також змушена сказати, що мучать мене сумніви і я думаю, що все-таки є недоліки в цьому законопроекті, давайте обговоримо це зауваження чи корупційні ризики. З одного боку, дуже логічна в законопроекті норма щодо заборони польотів, будь-яких польотів, мається на увазі, це цивільних осіб також стосується, над держкордонами, об'єктами Державної прикордонної служби. І відповідно внаслідок порушення такої заборони – це адміністративна відповідальність. При цьому, колеги, ми шукали і не знайшли визначення чіткого просторового, що таке територія над державним кордоном і об'єктами Державної прикордонної служби. Тобто не зрозуміло, ідеться про 500 метрів, ідеться про 2 кілометри, що таке об'єкти Державної прикордонної служби і яким чином, в принципі, можна дотримуватися такої заборони, якщо об'єкти Державної прикордонної служби, вони необов'язково насправді марковані на мапі і так далі. Відповідно є невизначеність все-таки правова, адже, читаючи цю норму, не може особа для себе зрозуміти, що таке в цьому випадку правомірна поведінка, на якій відстані від держкордону і від яких саме об'єктів Державної прикордонної служби не можна літати, чи це означає, що не можна літати над приміщенням органу влади Державної прикордонної служби чи, наприклад, над, перепрошую, складом, чи над їдальнею, чи де саме не можна літати і на яку відстань до них підлітати не можна. Таке до цього законопроекту є питання.

І я би також звернула увагу, це точно як зауваження, попередньо давайте обговоримо, цей законопроект покладає фактично на всіх цивільних осіб додатковий і, мені здається, не дуже обґрунтований обов'язок щодо реєстрації дронів. Раніше не треба, точніше, по чинній нормі не треба реєструвати цивільні дрони, які мають вагу до 20 кілограмів і використовуються зокрема для розваг. Редакція законопроекту пропонує сказати, що не треба реєструвати

виключно дрони такої самої ваги, але ті, що використовуються в позашкільній освіті для спорту і науки. Чесно кажучи, мені здається, що тут є сенс зробити зауваження, що фактично надмірний обов'язок покладається на дуже широке коло цивільних осіб і не зрозуміло, яка практична користь для державної політики і захисту національної безпеки відбудеться від такої масової реєстрації фактично цивільних маленьких дронів.

Да, і, колеги, буду вдячна, якщо ви висловитеся щодо того, чи зауваження, чи корупційний ризик в нормі, в якій я принаймні вбачаю правову невизначеність. Що скажете, колеги?

. Можна?...

СЮМАР В.П. Настя...

ГОЛОВУЮЧА. Да, колеги, давайте по черзі. Вікторія, потім Олександр і Анатолій Петрович.

СЮМАР В.П. Просто для роздумів скажу, що в минулому скликанні ми постійно мали такі досить серйозні справи, пов'язані із тим, як журналісти вивчали автівки, які заїжджають там до Служби безпеки України, да, от до приміщення на вулиці Володимирській. І за це журналістів там били, затримували, забирали касети, і ніхто не був покараний. І журналісти мали логіку в тому, що вони відстежували: власне, задекларовані ці речі, незадекларовані були, чому всі такі дорогі авто.

Натомість Служба безпеки казала: ми тут контррозвідка, ми тут займаємося важливим питаннями державної безпеки. Я відразу скажу, що в контексті прикордонників оця норма, яка була зачитана, вона однозначно звучить як норма щодо і центрального офісу, наприклад, прикордонної служби також, звичайно, всі ці розуміють, да...

ГОЛОВУЮЧА. Це об'єкт прикордонної служби, да.

СЮМАР В.П. Безперечно. І що мене в цьому, в цій ситуації лякає? Що якщо ми настільки розширюємо коло, повірте мені, і Служба безпеки, і МВС, і дуже багато інших державних органів, не тільки правових, чи вірніше, силових, але державних органів захочуть для себе такі норми. Вони скажуть: ми живемо в умовах війти, так.

І тому для мене це концептуальне питання, чи ми сприймаємо взагалі, що отаке закриття з міркувань нібито питань державної безпеки. Чи воно призведе, до чого воно призведе в суспільстві да, чи воно може призвести до корупційних ризиків? Безперечно, тому що це ускладнить і роботу антикорупційних структур, і роботу журналістів от. І ось ця невизначеність конкретна і щодо кордону, да, з цим абсолютно можна погодитися, що цього не можна робити, бо це ворог може робити, це якісь агенти можуть робити станом на зараз, але напишіть: 5 кілометрів, 10 кілометрів. Усі ж розуміють, де в на розміщені які точки враження на кордоні. Вже всі точно знають, я дуже добре це знаю, у мене там чоловік працював на кордоні з Росією. І всі розуміють, як ця ситуація облаштована.

Навіть якщо там написано 25 кілометрів смуга, я абсолютно це нормально сприйму. Але не можна настільки розмита, тому що це точно

потягне за собою, якщо і можна, якщо ми це пропускаємо, це буде стосуватися інших силових органів також. Тому я буду голосувати за корупційні ризики. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, Вікторіє, позиція зрозуміла.

Колеги, я просто, щоби ми не виходили в широку дискусію про закритість і відкритість, бо мені все-таки здається, що цей законопроект не про це. Мені здається, тут дуже просте питання, чи треба безконтрольно, чи доцільно обмежити безконтрольне літання над державним кордоном і важливими об'єктами, однозначно – да. Але зробити це треба в такий спосіб для того, щоби люди могли зрозуміти, де саме можна і не можна літати. І щоби не було можливості в правоохоронців фактично довільно накладати адміністративне стягнення, бо хтось вирішить, що за 5 кілометрів до кордону не можна підлітати, а хтось вирішить, що за 5 метрів.

Колеги. Олександр Ткаченко і потім Анатолій Петрович Бурміч.

ТКАЧЕНКО О.М. Дякую. Ну в принципі Вікторія вже частково згадала про те, що я хотів сказати. Безперечно вважаю, що з врахуванням того, що у нас війна іде, треба захищати, скажемо так або створювати умови, які не дозволять літати над об'єктами прикордонників наприклад. Але погоджуюсь, що треба може просто зробити конкретний перелік саме того, над чим не можна літати, щоб це не поширювалося там на будівлі наприклад центрального апарату і тому подібне.

Тому може є в принципі сенс, він в будь-якому випадку необхідний, також з врахуванням того, що у нас війна. Може ми можемо зробити це в якості зауважень, просто їм конкретно сказати, авторам, що ви там повинні чітко надати перелік або тих же самих зон де не можна літати, а також чіткий перелік об'єктів, над якими не можна літати.

От така думка у мене. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович.

БУРМІЧ А.П. Шановні колеги, є державний кордон, а є прикордонна лінія, яка чітко визначена в Прикордонній службі, в деяких місцях вона 3 кілометри, а в деяких місцях кілометр і таке інше. І ті, хто літають там, вони повинні це знати і нести теж відповідальність.

І третє, яка може бути тут... Корупційні ризики – це коли комусь щось вигідно. З того, що там, я ж кажу, чи 5 кілометрів, чи 3, кому з цього вигода? Тут нема корупційних ризиків, можуть бути зауваження, так. І я думаю, що дві сторони повинні нести відповідальність, і ті хто літає, і ті хто не літає, скажемо так, а охороняє кордон.

Тому особливо сьогодні, під час війни, військового стану, мені здається тут нема ніяких абсолютно корупційних ризиків, нормально. Але зауваження, якщо хтось хоче дати якісь, будь ласка.

СЮМАР В.П. А адміністрація?

БУРМІЧ А.П. Адміністрація, що?

СЮМАР В.П. Ви вважаєте, що можна над ними? Прикордонної служби.

ГОЛОВУЮЧА. Об'єкти Державної прикордонної служби – це в тому числі приміщення центрального апарату.

БУРМІЧ А.П. Дивіться, в Прикордонній службі, там де скажімо в прикордонній зоні, там є різні будівлі, там теж можуть бути, якщо вони засекречені, утаємничені. Я не а бачу тут корупційних ризиків.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, я думаю Вікторія намагається вам сказати, що крім того, що ці об'єкти Державної прикордонної служби є власне в прикордонній смузі, вони ще є в центрі міста. Я Київ маю в даному випадку?

БУРМІЧ А.П. Ну в центрі міста – це не адміністрація, а це центральний апарат.

ГОЛОВУЮЧА. Це об'єкт Державної прикордонної служби, якщо так читати, він же є приміщенням у них на балансі.

БУРМІЧ А.П. Дивіться, в прикордонній службі є так звані загони, де вони розташовуються безпосередньо там. А хто в центрі Києва комусь щось може там заборонити? Це не стосується цього, адміністрації – це місцеві.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович!

БУРМІЧ А.П. Ну моя пропозиція: корупційних ризиків немає. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я зрозуміла, просто сама наша дискусія, мені здається, якраз говорить про можливість різночитання цього законопроекту. А різночитання – це правова невизначеність, яку ми зазвичай вважаємо корупційним ризиком.

Ви питаєте, в чому власне корупція? І я вам відповім: протоколи за адміністративне порушення, порушення оцих правил – це адміністративне правопорушення. За них можна накласти штраф, за них можна навіть, мені здається, застосувати адміністративний арешт, якщо я не помиляюся. Я можу помилятися, але, мені здається, що можна. І, да, справді може виникнути ситуація, коли якийсь правоохоронець може і неправомірну вигоду зажадати для себе для того, щоб вважати, що тут, наприклад, літати не можна було, точніше, тут можна було літати, а там не можна було літати, розумієте.

БУРМІЧ А.П. Є чіткі лінії і він скаже тут літали, але чіткі є лінії у прикордонній службі. І він повинен показати, що ось лінія проходить. Це не так, що хтось визначав її.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, об'єкти Державної прикордонної служби – це гігантська маса насправді...

БУРМІЧ А.П. Вони чітко визначені.

ГОЛОВУЮЧА. ...об'єктів, Анатолій Петрович.

_____. Можна, ми просто зараз ходимо по колу.

БУРМІЧ А.П. Я сказав, а ви вирішуйте.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло. Дякую.

_____. Я б хотів теж висловитися з цього приводу. Я розумію про некоректність прописання норми, яка справді дає можливість для подвійного трактування. Але я буду підтримувати зауваження, а не корупційний ризик, з огляду на пріоритетність зараз питання, власне, і

безпеки. І поки ця проблема не врегульована, є певні аспекти про те, як обмежувати літання в першу чергу та в даному випадку нам, як воюючій країні, цікаво і важливо, над кордоном. Чи є тут підстави, чи можливі тут потенційні підстави для зловживання, ймовірно так. Але зараз у нас безпілотна зона над усіма державними структурами, в принципі, на час воєнного стану і зараз табличка, власне, навпроти СБУ керівництвом прикордонної служби теж стоїть, що тут безпілотникам літати в принципі не можна.

Тому я б в даному випадку все-таки пропонував це вказати як зауваження і пропрацювати з Кабінетом Міністрів. Тому що, скоріше за все, прикордонній службі дуже чітко йшло завдання встановити безпілотну зону над критичними об'єктами. Те, що виписано коряво, як би нам, Кабінету Міністрів, поки що не пригадую, щоб приходили законопроекти і, на жаль, не було виписано коряво. Але тут є дуже важливо доопрацювати до другого читання. Чому? Тому що питання – це питання зараз не потенційного відслідковування журналістами майна чиновників Державної прикордонної служби, а питання захисту нашого кордону.

Тому тут, повністю поділяючи всі застереження, про які говорила Вікторія, я би все-таки... Я буду підтримувати корупційні зауваження, а не корупційні ризики.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Колеги, тоді я дозволю собі підсумувати дискусію. Троє членів комітету запропонувало до цього законопроекту висловити зауваження. Я тоді, з вашого дозволу, поставлю пропозицію таку, щоби законопроект визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства із зауваженням щодо необхідності чіткого визначення: перше – на яку відстань до об'єктів кордону не можна підлітати дронами. І друге – які саме об'єкти Державної прикордонної служби інші є забороненою для польотів зоною і на якій відстані від них, фактично відповідь на питання: яким чином добросовісний користувач цивільного дрону має для себе зрозуміти: де йому можна літати і де не можна? Це необхідно в законопроекті ви значитися.

Ще раз, колеги, на пропозицію колег зауваженням це визначити, пропоную тоді шляхом голосування по цьому визначитися. Да, колеги? Тоді прошу визначитися. Я, з вашого дозволу, утримаюся.

Юрчишин.

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧА. Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧА. Кабаченко.

Перепрошую. Бурміч Анатолій Петрович.

БУРМІЧ А.П. За. За.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Жмеренецький.

ЖМЕРЕЦЬКИЙ О.С. Утримався.

ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. Утримався.
ГОЛОВУЮЧА. Одарченко.
Сюмар.
СЮМАР В.П. Утрималась.
ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.
ТКАЧЕНКО О.М. За.
ГОЛОВУЮЧА. Фріз.
ФРІЗ І.В. Утрималась.
ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко.
ШИНКАРЕНКО І.А. Утримався.
ГОЛОВУЮЧА. Ананченко.
АНАНЧЕНКО М.О. Утримався.
ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.
Нема рішення по цій пропозиції.

Тоді зустрічна пропозиція: визнати законопроект таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства через наявність, власне, правової невизначеності, яка полягає в тому, що, ну, власне, ми з вами вже обговорили. Ми можемо також зафіксувати, що комітет підтримує необхідність встановлення заборони на польоти безпілотними літальними апаратами над об'єктами державного кордону і визначеними об'єктами прикордонної служби. Просто необхідно встановити, куди саме... Ну, власне, ми вже це обговорювали, не буду повторювати.

Тоді прошу по цьому проекту рішення визначитися. Радіна – за.

Юрчишин.
ЮРЧИШИН Я.Р. Утримався.
ГОЛОВУЮЧА. Мошенець.
МОШЕНЕЦЬ О.В. За.
ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.
Бурміч.
БУРМІЧ А.П. Бурміч утримався.
ГОЛОВУЮЧА. Жмеренецький.
ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.
ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.
ІВАНІСОВ Р.В. За.
ГОЛОВУЮЧА. Одарченко.
Сюмар.
СЮМАР В.П. За.
ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.
ТКАЧЕНКО О.М. Утримався.
ГОЛОВУЮЧА. Фріз.
ФРІЗ І.В. За.
ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко.
Ананченко.
АНАНЧЕНКО М.О. Ананченко - за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже. Пане Олександр, що в нас із рішенням?
ТКАЧЕНКО О.М. Рішення маємо.

ГОЛОВУЮЧА. Маємо рішення?

ТКАЧЕНКО О.М. Так, 7 – за.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Маємо тоді рішення по цьому питанню.

І, колеги, я, з вашого дозволу, прошу Ярослава Юрчишина взяти ведення комітету, адже, на жаль, маю підключитися ще на одну нараду.

Ярославе, можу я вас просити продовжити ведення комітету?

ЮРЧИШИН Я.Р. Так, без проблем.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги. Ми маємо кворум без мене, правда?

ЮРЧИШИН Я.Р. А в нас кворум скільки, нагадайте, будь ласка?

ГОЛОВУЮЧА. Сім.

ЮРЧИШИН Я.Р. Так, починаємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги. Прошу дуже плідно попрацювати.

Веде засідання перший заступник голови Комітету ЮРЧИШИН Я.Р.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, переходимо до наступного законопроекту. Це в нас законопроект номер 8186, суміжний законопроект з попереднім. Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден.

Власне, він викликаний тим, що зміни до кодексу мають бути окремим законопроектом. В даному законопроекті ні секретаріат, ні наші колеги з громадськості не бачать корупційних ризиків і відповідно є пропозиція, власне, такий проект рішення по ньому і встановити. Чи будуть інші пропозиції? Так, я так розумію, що немає, тому давайте переходимо до голосування.

Юрчишин – за.

Фріз. Пані Ірино.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар.

СЮМАР В.П. За, Ярослав. Вибач.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шинкаренко.

ІВАНІСОВ Р.В. Іванісов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Романе. Іванісов – за.

Олександр, чи є у нас рішення?

ТКАЧЕНКО О.М. Так, є рішення. 7 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую, друзі. Рухаємося далі.

Законопроект номер 4573 – проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального процесуального кодексу України стосовно удосконалення державної політики управління об'єктами державної і комунальної власності. До цього законопроекту пропонується висловити зауваження. Фонд державного майна отримує право складати адмінки як щодо державного, так і щодо комунального майна. Право складати протоколи про адміністративні порушення надається лише уповноваженим особам ФДМУ. Однак відповідно до частини два статті 2 та частини п'ять статі 26 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" право передачі в оренду комунального майна, а також контрольні функції щодо комунального майна надано і органу місцевого самоврядування. Отже, з метою узгодження цих положень слід обмежити повноваження ФДМУ на складання адмінпротоколів лише щодо державного майна, а також надати право уповноваженим особам органів місцевого самоврядування на складання адмінпротоколів щодо комунального майна, тобто розмежувати право відповідно до Закону "Про оренду державного та комунального майна".

Чи будуть інші... Це як зауваження, чи будуть інші зауваження?

. Начебто все логічно виглядає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Якщо немає зауважень, тоді прошу голосувати.

Юрчишин – за.

Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірино. Дякую.

Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександрє.

ТКАЧЕНКО О.М. 8 – за. Рішення маємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рухаємося далі. Законопроект 7651 – проект Закону про внесення змін до Закону України "Про внутрішній водний транспорт" щодо судноплавства

під час введення воєнного або надзвичайного стану. І в рішенні комітету секретаріату, тобто і в рішенні наших, власне, колег з громадського сектору зауважень корупційних немає, тобто такий, який відповідає антикорупційному законодавству.

Чи маєте, колеги, інші зауваження, пропозиції себто?

_____. Голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді прошу рухатися далі.

Юрчишин – за.

Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жмеренецький. Олексію!

МОШЕНЕЦЬ О.В. Мошенець – за, Ярославе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, що в Жмеренецького приблизно було теж – за, але поки не зможемо, поки не буде чіткого підтвердження.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Супер.

Шинкаренко. Іван.

Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр.

ТКАЧЕНКО О.М. 7 – за. Рішення маємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Наступний законопроект 6522. Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення адміністративної відповідальності за порушення вимог державного фінансового контролю.

Секретаріат та наші громадські колеги... *(Не чути)*

ФРІЗ І.В. ...*(Не чути)* цього сектору, то вони показують на корупційний фактор, зокрема надмірні дискреційні повноваження для органу державного фінансового контролю, який буде притягувати до відповідальності і зможе на власний розсуд визначати, чи створювати їм перешкоди якщо була інформація надана у відповіді на запит правдивої чи повної. Тобто вони говорять про те, що все ж таки є дискреція повноважень органу державного фінансового контролю в цьому законопроекті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, пані Ірина.

Справді, перепошую, що ледь не ввів вас в оману, у висновках Інституту законодавчої ініціативи є такий ризик. Зараз спробую глянути, чи наше Головне експертне управління так само його зазначає. Секундочку. Головне експертне управління більше концентрується на співмірності покарань і вичерпному переліку, тобто на дане зауваження, на яке звертає

увагу нам Інститут законодавчої ініціативи, уваги не звертає. Тому нам з вами самотійно треба визначитися. Тобто колеги з громадського сектору пропонують визнати дискрецію, власне, органу державного фінансового контролю, чи визначати, чи створювали їм перешкоди, чи була інформація надана, у відповідності на запит, правдивою та повністю самотійною, власне, як корупційний ризик. Я так розумію, що пані Ірина підтримує цю пропозицію.

А зараз у нас є пропозиція визначити конкретну цю норму, як власне корупційний ризик. Чи будуть інші пропозиції? Якщо ні, тоді я ставлю в такому формулюванні до голосування, корупційний ризик у дискреції органу фінансового контролю, на свій розсуд визначати, чи були перешкоди, чи була повна надана інформація, чи ні?

Формулювання в принципі, пане Юрію візьмемо з висновку Інституту законодавчої ініціативи, якщо таке рішення буде прийнято.

Якщо інших пропозицій не буде, тоді пропоную переходити до голосування.

Юрчишин – за.

Фріз

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Мошенець – за.

Ярославе, я змушена відключатися вже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за роботу, Олено.

Зараз продовжимо і подивимося, чи у нас буде кворум.

Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександрє!

ТКАЧЕНКО О.М. 8 – за. Рішення маємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто...

ТКАЧЕНКО О.М. Тобто у нас ще кворум є, 8 людей ще є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кворум ще є, колеги, можемо ще попрацювати, давайте тоді поки попрацюємо. Дуже дякую. Повідомляйте, коли у вас закінчується можливість долучатися. Як тільки у нас кворум зникне, на цьому ми зупинимо нашу роботу.

Добре, рухаємося далі. 8213 проект Закону про внесення змін до Закону України "Про матеріальну відповідальність військовослужбовців та

прирівняних до них осіб за шкоду, завдану державі, щодо матеріальної відповідальності поліцейських. Ініціатор Кабінет Міністрів України, є зауваження, власне, Інституту законодавчих ініціатив, ризик і уникнення матеріальної відповідальності осіб поліцейських, які відряджені до МВС, Нацполіції та призначені на інші посади, де вони не виконують покладені на поліцію завдання.

На сьогодні продовжує існувати правова невизначеність щодо статусу поліцейського, якого відрядили чи прикомандирували до іншого органу. Таким особам відкривається поле для маневру, в одних випадках можна говорити, що ця особа має статус поліцейського, а іншого, що має за всім іншим статус в залежності від статусу посади, на яку і призначено не підпадати під дію Закону про матеріальну відповідальність. Тобто, умовно кажучи, зауваження в тому, щоб уточнити статус і відповідальність відряджених осіб на інші посади, де вони не виконують покладені на поліцію завдання, це як зауваження.

Чи є інші пропозиції? Тобто відсутні корупційні ризики, але зауваження стосовно цієї норми. Немає. Не бачу. Тоді давайте голосувати.

Юрчишин – за.

Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар Вікторія.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ТКАЧЕНКО О.М. ... *(Не чути)* Рішення маємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення маємо.

Дякую, Олександр.

Рухаємося далі. Законопроект 9156 проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури оскарження у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (щодо судового контролю в сфері державної реєстрації).

Власне, тут наявні корризики наступні. Перше: послаблення наявного механізму захисту права. Новими особливостями провадження в Цивільному (нова стаття 292-4), в ЦПК, та в Господарському (нова стаття 252-4) виключається право учасника справи ініціювати забезпечення позову. Таке

право надається виключно суду з власної ініціативи і лише одночасно з відкриттям провадження. Тобто зменшуються права, власне, учасника, а передається це повноваження тільки суду.

Друге – це колізія при визначенні юрисдикції, яка має розглядати позов щодо оскарження дій реєстратора: або господарський, або цивільний суд. Відповідно до КАСУ (стаття 19) спори з суб'єктом владних повноважень вирішуються адміністративними судами. Надаються однакові повноваження судам різної юрисдикції, кожен суд також може відхилити позов, посилаючись на те, що це не його підсудність. Тобто ми розуміємо: якщо, власне, справа складна і нецікава, то і господарський, і цивільний суд може просто спробувати від неї відмовитися, посилаючись, що це не є їх юрисдикція.

Ну і, по-перше, вже послаблення захисту права – це корризик, і, власне, нечіткість і колізія у визначенні юрисдикції – це теж корупційний ризик. Тому пропонується до цього законопроекту подати, власне, таких два корупційних ризики і визнати таким, що не відповідає антикорупційному законодавству.

Чи будуть інші пропозиції? Тоді пропоную голосувати.

Юрчишин – за.

Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар. Вікторія?

Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

СЮМАР В.П. Я теж – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ТКАЧЕНКО О.М. Сім – за. Рішення маємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маємо рішення, друзі. Рухаємося... Дякую.

Рухаємося далі. 9065 - проект Закону про внесення змін до розділу XIII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону "Про виконавче провадження".

Перепрошую. А, так, дякую дуже, дуже дякую, пане Юрію, що уточнили. Ми, власне, маємо законопроект 9156-1 – це альтернативний. А базовий законопроект, пане Юрію, ви можете пояснити, ми його розглядали раніше чи його немає в нас в порядку денному?

КАРМАН Ю.В. Ви його пропустили. Він там є в порядку денному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А перепрошую, так.

КАРМАН Ю.В. Да. І ви озвучили, це, що ви озвучили, він стосується альтернативного 9156-1.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я і назвав це альтернативний, так.

А зараз тоді пропоную перейти до базового. Це, власне, законопроект, який подається Кабінетом Міністрів України. І тут вказано... тут немає тих положень, про які згадується в альтернативному, тих помилок, так. А є зауваження: обов'язки Міністерства юстиції лише до повідомлень правоохоронних органів щодо ознаки кримінальних правопорушень неповною мірою обґрунтовано. Ідеться про адмінпорушення, реагування на які віднесені до компетенції Міністерства юстиції, але це також виключає і обов'язок повідомляти про виявлення ознак порушень, зокрема, у сфері запобігання корупції. Да, тобто зауваження нашого секретаріату про те, що, власне, Мін'юст лише повідомляє про зауваження, так.

Але, секундочку, колеги, я так розумію, що ми втратили з вами кворум, бо пані Ірину вибило. Буде досить дивна ситуація, коли ми до альтернативного закону ...

КАРМАН Ю.В. Повертається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Повертається пані Ірина, да?

ФРІЗ І.В. Я тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, до базового законопроекту є пропозиція висловити зауваження ті, що висловлені в секретаріаті в проекті, який поданий нашим секретаріатом, оскільки він тих положень, до яких ми висловили корупційні ризики в альтернативному, в принципі, не має. Правильно я розумію?

КАРМАН Ю.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді голосуємо з зауваженнями, якщо немає інших пропозицій. Пропоную голосувати.

Юрчишин – за.

Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванісов. Роман.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ТКАЧЕНКО О.М. Сім – за. Рішення маємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

ІВАНІСОВ Р.В. Іванісов – за.

Роман, без вас би рішення не було б як і без кожного з нас.

Тоді рухаємося далі. Ми з вами... *(Не чути)*

КАРМАН Ю.В. 9065 йде там далі по списку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... провадження Кабінет Міністрів України. Давайте, колеги, тут питання від Олексія коли закінчимо, я пропоную о 15:30 ще 9 хвилин попрацювати. Півтори години наш традиційний таймінг, якщо ми нікого не втратимо по дорозі.

Значить, наші колеги з громадського сектору звертають увагу на такі корупційні ризики.

Перше. Ручне визначення Мінреінтеграції переліку суб'єктів надання благодійної допомоги, кошти від яких не можуть бути стягнуті з боржника. Жодних обмежень і граничних сум коштів, які не підлягають стягненню не встановлено.

Тобто Мінреінтеграції має фактично дискрецію в цьому повноваженні, оскільки не є чітко визначені суми та процедури.

Друге. Законопроект викладено так, що утворюється два суб'єкти, на які поширюється виключення: боржник фізична особа щодо коштів, які надійшли від громадських організацій як цільова грошова допомога, та боржник внутрішньо переміщена особа щодо будь-якої допомоги на її проживання. Це теж створює, на думку наших колег, можливість зловживати статусом ВПО або фактором отримання коштів від зазначеної організації, при цьому не виконуючи своїх фінансові зобов'язання платежів боржником, не зважаючи на прийняті компетентним органом рішення. З мінімальної зарплати особа мусить сплатити 50 відсотків, затриманої благодійної допомоги – нічого.

Тобто тут, умовно кажучи, до двох категорій, так, є два різні підходи. І це створює фактично можливість зловживання, так. Тобто два... так.

_____. Ярослав Романович, скажіть, будь ласка, у нас інтернет пропав тут. Ви який законопроект назвали – 9065?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 9065.

_____. Все, дякую, дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, є такі наші... так, секундочку. Зараз я перегляну... в мене трошки попливли-попливли. В мене, скоріш за все, це зауваження стосується...

Так, власне, у нас є два, є ще альтернативний, але вони містять ті самі, власне, корризики, так. Ручне визначення Мінреінтеграції і наявність двох категорій, до яких два різні підходи. Пропозиція, щоб двічі не обговорювати, власне, і по одному, і по другому з корупційними ризиками, якщо немає, власне, інших пропозицій у колег. Немає?

Тоді спочатку голосуємо по законопроекту 9065. Два корупційні ризики: дискреція Мінреінтеграції і різний підхід до двох категорій.

Юрчишин – за.

Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. Вибачаюся, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Жмеренецький.
 ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Шинкаренко.
 ШИНКАРЕНКО І.А. За.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванісов.
 ІВАНІСОВ Р.В. За.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександрє.
 ТКАЧЕНКО О.М. 7 – за. Рішення маємо.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.
 Рухаємося тоді до альтернативного.
 Юрчишин – за.
 Фріз.
 ФРІЗ І.В. За.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Ткаченко.
 ТКАЧЕНКО О.М. За.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар.
 СЮМАР В.П. За.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Жмеренецький.
 ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Шинкаренко.
 ШИНКАРЕНКО І.А. За.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванісов.
 ІВАНІСОВ Р.В. За.
 ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, друзі.

Спробуємо ще один законопроект. По часу начебто маємо встигати.

Законопроект 9047. Проект Закону про внесення змін до Закону "Про судоустрій і статус суддів" та інших законів щодо надання можливості судам, органам суддівського врядування, іншим державним органам та установам системи правосуддя отримувати благодійну допомогу, в тому числі гуманітарну допомогу в період воєнного та надзвичайного стану.

Корупційний ризик. Створення умов залежності судових органів від третіх осіб, які надають благодійну або гуманітарну допомогу. Не узгоджується зі статтею 130 Конституції частина перша статті 2 Закону "Про джерела фінансування органів державної влади" та частиною першої статті 148 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" відповідно до яких органи державної влади, в тому числі суди, здійснюють свою діяльність виключно за рахунок державного фінансування. Ну, в принципі, тут як би важко щось пояснювати, суперечність Конституції і базовому закону, не може благодійно фінансуватися державною інституцією, а в даному випадку суди, за рахунок...

СЮМАР В.П. Хто автор в нас, Ярославє, хто автор?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

СЮМАР В.П. Держава, яка не може забезпечити свій суд власний і не може сподіватися на його об'єктивність, а відповідно в принципі функціонування держави як такої. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, що підтримується корризик. А в даному випадку, прошу тоді голосувати.

Юрчишин – за.

Фріз.

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ткаченко.

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сюмар. Вікторія!

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. До часу, який ми з вами домовилися, ще 2 хвилини і я пропоную на цьому в принципі підвести ризику і дякую всім за участь в комітеті, особливо тим, хто дожив до кінця. Всім щасливо.

Дякую, Олександр, за допомогу у секретарюванні. Щасливо.

ТКАЧЕНКО О.М. Завжди радий. До побачення.